

НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ

АКАДЕМСКА 2016/2017

„ФИЗИОТЕРАПИЈА И РАДНА ТЕРАПИЈА“

ТРОГОДИШЊИ СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ

**ПЛАНСКА И ПРОГРАМСКА СТРУКТУРА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
„ФИЗИОТЕРАПИЈА И РАДНА ТЕРАПИЈА“ 180 ЕЦТС**

ГОДИНА СТУДИЈА	НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ ОБАВЕЗНИ/ИЗБОРНИ Сви предмети су једносеместрални	
I ГОДИНА I + II СЕМЕСТАР	ОБАВЕЗНИ 6 + 5	ИЗБОРНИ 2
II ГОДИНА III + IV СЕМЕСТАР	ОБАВЕЗНИ 6 + 5	ИЗБОРНИ 2
III ГОДИНА V + VI СЕМЕСТАР	ОБАВЕЗНИ 6 + 5	ИЗБОРНИ 2

- Од понуђена два изборна предмета студенти бирају један.

ФИЗИОТЕРАПИЈА И РАДНА ТЕРАПИЈА (180 ECTS)

I ГОДИНА I СЕМЕСТАР

Редни број	Назив предмета	Семестар	Статус	Часови активне наставе			II	Укупно часова активне наставе	Самосталан рад студента	Укупно часова рада	ЕЦТС
				T	B	M					
01	Основе анатомије	I	обавезни	3	2			75	135	210	7
02	Основе физиологије	I	обавезни	3	0			45	105	150	5
03	Основе здравствене његе	I	обавезни	3	4			105	135	240	8
04	Информатика у здравству	I	обавезни	2	1			45	45	90	3
05	Основе комуникације у здравству	I	обавезни	2	2			60	60	120	4
06	Медицинска психологија	I	обавезни	2	0			30	60	90	3
УКУПНО				15	9			360	540	900	30

II СЕМЕСТАР

Редни број	Назив предмета	Семестар	Статус	Часови активне наставе			П	Укупно часова активне наставе	Самосталан рад студента	Укупно часова рада	ЕЦТС
				Т	В	М					
40	Физика са биофизиком	II	обавезни	2	2			60	60	120	4
08	Основе патофизиологије	II	обавезни	2	1			45	105	150	5
09	Енглески језик	II	обавезни	2	2			60	60	120	4
10	Хигијена и здравствена екологија	II	обавезни	2	1			45	75	120	4
11	Здравствена њега особа са посебним потребама	II	изборни	2	1			45	75	120	4
12	Здравствена педагогија	II	изборни	2	1			45	75	120	4
41	Стручна пракса 1	II	обавезни	0	14			210	60	270	9
УКУПНО				10	21			450	450	900	30

**II ГОДИНА
III СЕМЕСТАР**

Редни број	Назив предмета	Семестар	Статус	Часови активне наставе			II	Укупно часова активне наставе	Самосталан рад студента	Укупно часова рада	ЕЦТС
				Т	В	М					
14	Здравствена њега у примарној здравственој заштити	III	обавезни	2	2			60	120	180	6
42	Основе физикалне медицине	III	обавезни	2	3			75	135	210	7
43	Основе кинезиологије са биомехаником	III	обавезни	2	2			60	120	180	6
16	Основе патологије	III	обавезни	2	0			30	60	90	3
44	Медицинска масажа	III	обавезни	2	3			75	45	120	4
19	Енглески језик 2	III	обавезни	2	2			60	60	120	4
УКУПНО				12	12			360	540	900	30

IV СЕМЕСТАР

Редни број	Назив предмета	Семестар	Статус	Часови активне наставе			П	Укупно часова активне наставе	Самосталан рад студента	Укупно часова рада	ЕЦТС
				Т	В	М					
45	Основе кинезитерапије	IV	обавезни	2	2			60	60	120	4
46	Физиотерапија у кардиологији и пулмологији	IV	обавезни	2	3			75	135	210	7
47	Физиотерапија у педијатрији	IV	обавезни	2	2			60	60	120	4
24	Спортска медицина	IV	обавезни	2	0			30	60	90	3
48	Радиологија и имиџинг у здравству	IV	изборни	2	0			30	60	90	3
25	Социологија у медицини	IV	изборни	2	0			30	60	90	3
49	Стручна пракса 2	IV	обавезни	0	14			210	60	270	9
УКУПНО				12	21			465	435	900	30

III ГОДИНА V СЕМЕСТАР

Редни број	Назив предмета	Семестар	Статус	Часови активне наставе			II	Укупно часова активне наставе	Самосталан рад студента	Укупно часова рада	ЕЦТС
				Т	В	М					
50	Физиотерапија у неурологији	V	обавезни	2	2			60	120	180	6
51	Физиотерапија у реуматологији	V	обавезни	2	2			60	90	150	5
52	Физиотерапија у ортопедији и трауматологији	V	обавезни	2	2			60	90	150	5
53	Физиотерапија код поремећаја коштаномишићног система	V	обавезни	2	2			60	120	180	6
54	Балнеологија	V	обавезни	2	2			60	60	120	4
32	Њемачки језик	V	обавезни	2	2			60	60	120	4
УКУПНО				12	12			360	540	900	30

VI СЕМЕСТАР

Редни број	Назив предмета	Семестар	Статус	Часови активне наставе			П	Укупно часова активне наставе	Самосталан рад студента	Укупно часова рада	ЕЦТС
				Т	В	М					
55	Радна терапија у психијатрији	VI	обавезни	2	3			75	45	120	4
56	Физиотерапија у геријатрији	VI	обавезни	2	2			60	60	120	4
57	Протетика и ортотика	VI	обавезни	2	2			60	0	60	2
36	Завршни рад	VI	обавезни						300	300	10
58	Ергономија и медицина рада	VI	изборни	2	0			30	0	30	1
38	Статистичке методе у здравству	VI	изборни	2	0			30	0	30	1
59	Стручна пракса 3	VI	обавезни	0	14			210	60	270	9
УКУПНО				8	21			435	465	900	30

**Напомена: Т- теоријска настава, В – вјежбе, М – менторски рад, П – практични рад.
Студенти бирају један од два понуђена изборна предмета.**

СИЛАБУСИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА „ФИЗИОТЕРАПИЈА И РАДНА ТЕРАПИЈА“ 180 ЕЦТС БОДОВА

I ГОДИНА I СЕМЕСТАР

Студијски програм : Здравствена њега	
Назив предмета: ОСНОВЕ АНАТОМИЈЕ	шифра предмета: 01
Наставник: Проф.др.сц. Амир Дењалић, ма Кенан Галијашевић	
Статус предмета: обавезан	
ЕЦТС: 7	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан први семестар, а услова за полагање испита нема.	
Циљ предмета је да се студенти упознају са основама нормалне грађе и облика људског тијела, топографским регионима и њиховим клиничким значајем, као и да овладају анатомском терминологијом.	
Исход предмета: Проучавањем топографске и системске анатомије студенти стичу знања о људском тијелу као цјелину, састављеном од појединих, међусобно повезаних органичних система. Усвајањем анатомске терминологије студенти ће бити оспособљени за даље праћење стручних предмета чију основу представља ова базична морфолошка наука.	
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> <ol style="list-style-type: none">1. Основни анатомски термини – увод у анатомију. Ћелијска организација, ткиво, врсте ткива.2. Увод у остеологију (кости кичменог стуба, кости раменог појаса, кости горњих екстремитета, кости карлице, кости доњих екстремитета, кости главе)3. Система артикуларе,4. Миологија,5. Спланцхнологија (апаратус дигесториус, апаратус респираториус, ангиологија, органа уропоеица, репродуктивни органи мушкарца и жене).6. Систем чулних органа (органум висус, органум акустикус, интегументум цоммуне).7. Ендокрини систем човјека8. Основе нервног система човјека (периферни, аутономни, централни нервни систем) <i>Практична настава:</i> <ol style="list-style-type: none">1. Увод у анатомију, основни анатомски термини. Ћелијска организација, ткиво2. Увод у остеологију, коштана ћелија, кости кичменог стуба, раменог појаса, кости горњих и доњих екстремитета, кости главе, рад студента са препаратима.3. Система артикуларе, важност зглобова у ораганизму, структура и функција4. Миологија, групе мишића, топографска поља и њихов клинички значај5. Спланхнологија – дигестивни систем човјека, респираторни систем човјека, кардиоваскуларни и уrogenитални систем, рад студента са анатомским препаратима6. Систем чулних органа7. Ендокрини систем човјека, дјеловање и рад жлијезда са унутрашњим лучењем8. Увод у нервни систем, важност нервног система	

Литература			
Основна:			
1. Теофиловски Парапид Г., Маликовић А.: Анатомија човека, ЦИБИД, Београд, 2009.			
Допунска:			
1. Бошковић С.М.: Анатомија човека. Научна КМД. Београд, 2005			
Број часова активне наставе: 75 (3+2)			Остали часови:
Теоријска настава: 45	Практична настава (вјежбе): 30	Други облици наставе: 0	
Методe извођења наставе			
Предавања, консултације и други облици наставе.			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	10	Писмени испит	
Практична настава	10	Усмени испит	40
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови			

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија			
Назив предмета: ОСНОВЕ ФИЗИОЛОГИЈЕ			шифра предмета: 02
Наставник: мр.сц. Даниела Телебак			
Статус предмета: обавезан			
ЕЦТС: 5			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан први семестар, а нема услова за полагање испита			
Циљ предмета је разумевање нормалног функционисања људског организма и механизма биолошке регулације, како би се објаснили и схватили процеси који доводе до настанка болести.			
Исход предмета Знање стечено на предмету основе физиологије омогућиће разумевање начина одвијања физиолошких процеса у организму, повезивање функција више различитих система, те разумијевање механизма настајања различитих патолошких процеса.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Увод у физиологију. Хомеостаза. 2. Ћелијска физиологија. 3. Тјелесне течности. 4. Типови транспорта. 5. Физиологија крви. 6. Физиологија кардиоваскуларног система. 7. Физиологија ексцитабилних ткива. 8. Физиологија респираторног система и плућне циркулације. 9. Физиологија уринарног система. 10. Ацидо базна равнотежа. 11. Физиологија дигестивног система. 12. Енергетски метаболизам. 13. Физиологија ендокриног система. 14. Репродуктивна физиологија. 15. Општи принципи неурофизиологије. Сензорни систем. Чула. Моторни систем. Лимбичке функције и церебрални кортекс. 			
Литература Основна: 1. Митровић Д. Основи физиологије човека, V прерађено издање, ЦИЦЕРО, Београд 2009.			
Број часова активне наставе: 45 (3+0)			Остали часови:
Теоријска настава: 45	Практична настава (вјежбе):	Други облици наставе:	
Методe извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			

Оцјена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	10	Писмени испит	40
Практична настава		Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија	
Назив предмета: ОСНОВЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЊЕГЕ	шифра предмета: 03
Наставник: Ма Кенан Галијашевић	
Статус предмета: обавезан	
ЕЦТС: 8	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан први семестар, а нема услова за полагање испита	
<p>Циљ предмета Кроз основе здравствене његе студент добива знања и темељне вјештине здравствене његе. Организација, комуникација, вјештине рада у здравственој њези наставак су и додатак интегративности предмета које чине интердисциплинарни цјелину у овом студијском програму.</p>	
<p>Исход предмета Студент ће након одслушаног предмета знати објаснити систем вриједности на којима се темељи здравствена њега и описати и образложити обим рада дипломираног медицинског техничара/сестре. Студент ће моћи процијенити и утврдити потребе болесника и особа са посебним потребама и водити медицинску документацију. Студенти ће бити у стању да обављају здравствену његу у кућним условима, у здравственим установама (Дом здравља, болница, диспанзери идр), у другим установама (дечији вртићи, школе, геронтолошки центри, спротски центри идр)</p>	
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дефиниција здравствене његе као самосталне професије. 2. Медицински техничар/сестра као особа и професионалац. 3. Историјски развој здравствене његе. 4. Темељна начела здравствене његе. 5. Теорије, модели и пракса здравствене његе. 6. Организација и дјелокруг рада дипломираног медицинског техничара/сестре (самостално и у тиму). 7. Основне људске потребе и њихов однос према здравственој њези. 8. Основе организације и начин пружања опште здравствене његе. 9. Здравствена њега особа са посебним потребама. <p><i>Практична настава</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Упознавање са структуром и организацијом рада здравствених установа. 2. Пријем, смештај болесника и упознавање са кућним редом. 3. Превенција интрахоспиталних инфекција. 4. Вођење медицинске документације. 5. Упознавање са медицинским интервенцијама које се односе на његу, дијагностику и терапију. 6. Упознавање са инвазивним и неинвазивним сестринским процедурама 7. Програм едукације за личну заштиту особља за његу. 	

Литература			
Основна:			
1. Тијанић М., Ђурановић Д., Рудић Р., Миловић Љ., Здравствена нега и савремено сестринство. Пето измјењено и допуњено издање. Научна КМД Београд. 2010;			
2. Рудић Р., Коцев Н., Мунђан Б., Процес здравствене неге, Београд 2008;			
3. Датастатус. Сестринске процедуре. Београд, 2010;			
Број часова активне наставе: 105 (3+4)			Остали часови:
Теоријска настава: 45	Практична настава (вјежбе): 60	Други облици наставе: 0	
<p>Методе извођења наставе: Теоријска настава: предавање наставника, Power поинт презентација, повезивањем теорије са примјерима из праксе, активно учествовање студената у виду дискусија, семинарских радова, и колоквијум. Наставник овим активностима прати и степен усвајања знања студената и прикупља повратне информације ради унапређивања образовног процеса.</p> <p>Практична настава садржајно прати и допуњује теоријску наставу. Реализује се у кабинету здравствене његе, натавним базама, односно у одговарајућим здравственим установама.</p>			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	5	Писмени испит	
Практична настава	10	Усмени испит	40
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	5		

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија			
Назив предмета: ИНФОРМАТИКА У ЗДРАВСТВУ		шифра предмета: 04	
Наставник: доц.др.ц. Жељко Стјепановић			
Статус предмета: обавезан			
ЕЦТС: 3			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан први семестар, а нема услова за полагање испита			
Циљ предмета Циљ је да упознавање студента са рачунарством, компјутерима и информационим системима. Циљ је и да се студенти оспособе да користе базе података у информационим системима, да познају основне захтјеве за израду пројеката и користе у сврху научно-истраживачког рада. Упознати студенте са здравственим информационим системима, те лакшим сагледавањем и претраживањем базе података.			
Исход предмета је: Стицање знања и вјештина биомедицинске информатике, информационог система и научно-истраживачког рада.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Информациони систем, 2. Здравствени информациони систем. 3. Биомедицинска информатика. 4. Анализа система у здравственој заштити. 5. Научно-истраживачки рад. <i>Практична настава:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Рад на информационом програму за статистичку обраду података. 2. Демонстрација рада информационог система. 3. Претраживање базе података, у сврху научно – истраживачког рада 			
Литература Основна: <ol style="list-style-type: none"> 1. Станковић Р, Крسمановић Б. Пословна информатика. Факултет спољне трговине. Бијељина 2005. 2. Сивић С. – Здравствена информатика. Универзитет у Зеници. 2014. Допунска: <ol style="list-style-type: none"> 1. Вуковић Н, Вукмировић Д, Радојичић З: СПСС практикум. Факултет организационих наука универзитета у Београду, Београд, 1999. 			
Број часова активне наставе: 45(2+1)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 15	Други облици наставе: 0	
Методe извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	5	Писмени испит	40
Практична настава	10	Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	5		

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија		
Назив предмета: ОСНОВЕ КОМУНИКАЦИЈЕ У ЗДРАВСТВУ		шифра предмета: 05
Наставник: доц.др.сц. Витомир Слијепчевић		
Статус предмета: обавезни		
ЕЦТС: 4		
Услов: Услов за слушање предмета је уписан први семестар, а нема услова за полагање испита		
Циљ предмета Дефиниција комуникације, облици вербалне и невербалне комуникације, превентивна, дијагностичка и терапијска улога комуникације с пацијентом и његовом породицом, начела успјешне комуникације, улога саосјећања и емпатије у комуникацији с болесницима, начела индивидуалне и групне комуникације.		
Исход предмета Студент ће након слушања предмета бити у могућности набројати основна обиљежја вербалне и невербалне комуникације. Описати основна комуникацијска правила. Објаснити основне комуникацијске вјештине. Демонстрирати основне невербалне и паравербалне поруке. Препознати основне комуникацијске стилове, те наућити рјешавати конфликте у комуникацији.		
Садржај предмета <ol style="list-style-type: none"> 1. Појам, врсте, циљеви, начела и аспекти комуникације 2. Значај препознавања емоција за добру комуникацију 3. Комуникација као професионална вјештина у здравственој дјелатности 4. Психолошко-социјални аспект комуникација 5. Успостављање комуникације здравствени радник-пацијент 6. Терапијска и информативна комуникација 7. Специфичности у комуникацији 8. Комуникација у здравственом тиму и другим областима 9. Комуникација у сукобу 		
Литература Основна: 1. Кекуш, Д. (2009): Комуникације у професионалној пракси здравствених радника, Београд Допунска: 2. Kathleen K. Reardon (1998.): Интерперсонална комуникација – Гдје се мисли сусрећу, Загреб, „Алинеја” Интернетска страница с помоћним наставним материјалом http://vtsbj.hr/komunikacijske-vjestine-predavanja-vjezbe/		
Број часова активне наставе: 60 (2+2)		Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 30	
		Други облици наставе: 0

Методе извођења наставе

Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.

Оцјена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	5	Писмени испит	
Присуство настави	5	Усмени испит	40
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија	
Назив предмета: МЕДИЦИНСКА ПСИХОЛОГИЈА	шифра предмета: 06
Наставник: мр.сц. Сениша Ђуричић	
Статус предмета: обавезан	
ЕЦТС: 4	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан први семестар, а нема услова за полагање испита	
<p>Циљ предмета: Стицање основних знања из психологије личности, полазећи од предмета и метода њеног изучавања, као и најпознатијих теорија личности, преко упознавања биолошких и социјалних основа развоја личности до упознавања сазнајних процеса и интелигенције, језика и комуникације, развојних фаза личности, мотивације, фрустрација, конфликта, емоција, као интегралних дијелова личности и завршним увидом у јединство личности, самосвјест и зрелост личности. Циљ предмета је такођер да омогући студентима да стекну уводна сазнања о основама менталне хигијене, упознајући предмет њеног изучавања, појам менталног здравља, проблематику превенције менталног здравља, поремећаје менталног здравља и његов третман.</p>	
<p>Исход предмета Да студенти усвоје теоријска знања из психологије личности и психологије менталног здравља и стекну практично примјењивање знања и вештине разумјевања доживљавања и понашања, когнитивних процеса, емоционалних реакција, несвјесних механизма унутар личности као и основне вјештине пружања психолошке подршке пацијентима и сарадње са психологом.</p>	
<p>Садржај предмета <i>Теоријска настава</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Увод у психологију; 2 Предмет и задаци психологије; методе психологије; 3 Психолошки налаз; 4 Психолошка служба у здравственим установама. Психички живот; 5 Когниција: свјест, пажња, опажање, учење, мишљење, интелигенција, праксија. 6 Емоције: емоционална реаговања, адаптивно понашање, изражавање и неизражавање емоција; страх и анксиозност; емоције и здравље; емоционални поремећаји; психофизиолошка обољења; 7 Мотивација: врсте мотива, воља, социјализација мотива, задовољење и осујећење мотива; толеранција на фрустрације; одбрамбени механизми; поремећаји мотива; 8 Личност: Способности, темперамент, карактер, предрасуде и ставови, вредности, интегритет, идентитет, представа о себи. 9 Јединство личности, самосвјест, зрелост личности. 10 Појам менталног здравља и превенција менталних болести. 11 Теорија животних криза у целокупном животном циклусу човјека 	

Литература			
Основна:			
1. Бергер Д., Здравствена психологија, Друштво психолога Србије, Центар за примењену психологију, Београд 2002.			
Допунска:			
1. Хавелка М. Здравствена психологија, Наклада Слап, Јастребарско, 2002.			
Број часова активне наставе: 30 (2+0)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 0	Други облици наставе:	
Методe извођења наставе			
Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	10	Писмени испит	
Практична настава		Усмени испит	40
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

II СЕМЕСТАР

Студијски програм: Физиотерапија и радиотерапија терапија			
Назив предмета: ФИЗИКА СА БИОФИЗИКОМ			шифра предмета: 40
Наставник: доц.др.сц Зоран Ђургуз			
Статус предмета: обавезан			
ЕЦТС: 4			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан други семестар, а услова за полагање испита нема.			
Циљ предмета Упознавање са фундаменталним физикалним појмовима везаним за механику, физикалну и геометријску оптику и атомистику.			
Исход предмета Студент ће стећи знање из области физике са биофизиком			
Садржај предмета <ol style="list-style-type: none"> 1. Физика и њена подјела 2. Кинематика 3. Динамика материјалне тачке 4. Топлота и температура 5. Кинетичка теорија гасова 6. Пренос топлоте 8. Осцилаторно кретање 7. Механика локомоторног система човјека 9. Таласасто кретање 10. Звучне појаве 11. Оптика 12. Електромагнетизам 14. Основе нуклеарне физике 			
Литература Основна: 1. Проф. др Есад Јакуповић, Проф др Мирјанић Драгољуб. Физика и биофизика. Бања Лука. 2008. године			
Број часова активне наставе: 60 (2+2)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 30	Други облици наставе: 0	
Методе извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			

Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања		Усмени испит	40
Практична настава	20		
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови			

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија	
Назив предмета: ОСНОВЕ ПАТОФИЗИОЛОГИЈЕ	шифра предмета: 08
Наставник: мр.сц Данијела Телебак	
Статус предмета: обавезан	
ЕЦТС: 5	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан други семестар, а нема услова за полагање испита.	
<p>Циљ предмета Патофизиолошким процесима доказати настанак болести из здравља од молекуларног до виших нивоа циљ је предмета патолошке физиологије. Механизмима настанка болести, онкогенезе, упале и дисенергије указати ће се на патолошке промјене организма условљење поремећајем његове функције.</p>	
<p>Исход предмета Студент ће схватити и научити разликовати патолошко-физиолошке процесе који започињу стање болеснога. Специјалном патофизиологијом студент ће моћи дефинисати стања и промјене здравља, те припремити се за клиничке предмете с основним знањима настанка болести.</p>	
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Увод у патолошку физиологију. 2. Дефиниција здравља и болести. Хомеостаза. 3. Основе патогенетских механизма. 4. Етиологија и патогенеза. Насљеђе, околиш и патолошки процеси. 5. Поремећај метаболизма. Хипергликемије. Хипогликемије Поремећај метаболизма липида. Поремећај хомеостазе. 6. Поремећај ацидобазне равнотеже. 7. Ендокринопатије. Патофизиологија малигног раста. 8. Увод у специјалну патофизиологију. Поремећај састава крви и крвотворних органа. Поремећај рада срца. 9. Поремећај функције бубрега. 10. Поремећај функције плућа. 11. Поремећај пробавног и хепатобилијарног система. 12. Поремећај нервног система <p><i>Практична настава</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Анализа тјелесних текућина – израчунавање осмотског притиска крви, анализа хидрације организма, хиперхидрација. Дехидрација – врсте – изотона, хипотона, хипертонна. 2. Лабораторијски тестови у ендокринологији – тест постпрандијалне гликемије, тест супресије дехаметасоном, лабораторијске анализе хормона у ендокринологији. 3. Електрокардиограм – анализа фреквенце срца, поремећаји ритма, блокови грана. 4. Електрокардиограм ХОЛТЕР, цјелодневно снимање ЕКГ-а. Функционално испитивање срца, ергометрија. Цјелодневно мјерење крвног тлака. 5. Спирометрија – Практичан рад, извођење спирограмне криве, респираторни волумени, капацитети. Анализа спирограма. 	

Литература

Основна:

- 1 Гамулин С, Марушић М, Ковач З. Патопфизиологија, Медицинска наклада, Загреб, 2005
- 2 Катић В. Општа патологија : уџбеник за студенте медицине и стоматологије. Просвета, Ниш 1997.
- 3 .Ковач З, Гамулин С. Патопфизиологија – Задачи за проблемске семинаре, Медицинска наклада, Загреб, 2006

Допунска:

- 1 Живанчевић-Симоновић С. Општа патолошка физиологија, Медицински факултет у Крагујевцу, 2002
- 2 Ђорђевић-Денић Г и сар. Специјална патолошка физиологија, Завод за издавање уџбеника, Београд, 2003

Број часова активне наставе: 45 (2+1)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 15	Други облици наставе: 0	
Методe извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	5	Писмени испит	
Практична настава	5	Усмени испит	40
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија	
Назив предмета: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК 1	шифра предмета: 09
Наставник: Ма Божана Томић	
Статус предмета: обавезан	
ЕЦТС: 3	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан други семестар, а нема услова за полагање испита.	
<p>Циљ предмета Оспособљавање студената за интерперсоналну комуникацију са пацијентима, овладавање стручном терминологијом у области медицине, као и развијање компетентности студената за употребу стручне литературе на енглеском језику, уз унапређење све четири језичке вјештине.</p>	
<p>Исход предмета Разумијевање и представљање појмова и дефиниција у различитим областима медицине. Самостално изражавање и кориштење стручне литературе на енглеском језику у оквиру тематике везане за професионалну сферу. Писмена и усмена интерперсонална комуникација на енглеском језику. Писање стручних извештаја и остале медицинске документације на енглеском језику.</p>	
<p>Садржај предмета:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. The hospital team (hospital jobs, describing what people in a hospital do, describing routines and current activities, the nursing profession) 2. In and around the hospital (describing what different hospital departments do, prepositions of place and movement, describing where things are, giving directions in a hospital) 3. Hospital admissions (describing the hospital admissions procedure, describing what happened, filling in a patient record card, Past Simple v Past Continuous, writing a summary of a patient) 4. Accidents and emergencies (talking about first aid, understanding and giving instructions, the symptoms of shock, describing how to deal with an emergency) 5. Pain (describing types of pain, describing degrees of pain, comparing things, asking about pain, referred pain) 6. Symptoms (describing symptoms, asking about symptoms, how to form questions, syndromes, tongues diagnosis) 7. Caring for the elderly (care homes, the ageing brain, Alzheimer's disease, <i>will</i>, describing the problems of the elderly, aids used by the elderly) 8. Nutrition and obesity (nutritional value of different foods, vitamins and minerals, diabetes, body measurements and BMI, giving advice, eating disorders) 9. Blood (talking about blood types, describing blood samples, doing a blood test and giving the results, describing logical sequences using <i>if</i> and <i>when</i>, the heart) 10. Death and dying (talking about dying, the body after death, expressing possibility, discussing euthanasia) 11. Hygiene (hospital hygiene quiz, talking about the spread of infections, understanding a hygiene inspection report, talking about obligation, MRSA, completing a Pathology lab report) 12. Mental health nursing (describing the symptoms of mental illness, Present Perfect v Past Simple, a case conference, schizophrenia, writing a job application, Tourette syndrome) 13. Monitoring the patient (saying measurements, describing changes in measurements, recording vital signs, hypothermia, using the Passive to describe procedures, general anesthetic) 14. Medication (types of medication, methods of giving medication, understanding instructions for giving medication, <i>be going to</i> v Present Continuous for future, writing up an experiment) 	

15. Alternative treatments (describing alternative treatments, natural medicines, Qigong, giving reasons, healers, arguing for and against something)

Литература

Основна

1. Tony Grice, Nursing 1, Oxford English for Careers, Oxford University Press, 2016
2. Virginia Evans and Kori Salcido-R.N., Nursing, Career Paths, Express Publishing, 2011

Допунска

1. Virginia Allum and Patricia McGarr, Cambridge English for Nursing, Cambridge Professional English, Cambridge University Press, 2010
2. Eric H. Glendinning, Ron Howard, Professional English in Use Medicine, Cambridge University Press, 2007

Број часова активне наставе: 60 (2+2)

Теоријска настава:
30

**Практична настава
(вјежбе): 30**

**Други облици
наставе: 0**

Остали часови:

Методе извођења наставе:

Предавања, вјежбе, семинарски радови и радионице, самостални задаци, консултације и други облици наставе.

Оцјена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Колоквијум-и	2 x 20 = 40	Усмени испит	40
Присуство на настави	5		
Активност на настави	5		
Семинарски рад	10		

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија			
Назив предмета: ХИГИЈЕНА И ЗДРАВСТВЕНА ЕКОЛОГИЈА			шифра предмета: 10
Наставник: мр.сц. Милена Тодоровић			
Статус предмета: обавезни			
ЕЦТС: 4			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан други семестар,а нема услова за полагање испита			
<p>Циљ предмета Основни циљ је усвојити знања из хигијене исхране која су битна за сва животна раздобља човјека према савременим критеријумима, како би студент у својој пракси могао самостално процијењивати дијетотерапијске рецептуре, посебно у болесним стањима.</p>			
<p>Исход предмета Након одслушаног предмета студент ће моћи у свом свакодневном раду (болница, дом здравља, дом пензионера, рехабилитациони центри) на правилан и стручан начин направити модус дијете и исхране код различитих болести и појединих узраста и угрожених група (дјеца, старе особе, труднице и дојиље ...). Као здравствени професионалци моћи ће на исправан начин дјеловати превентивно у циљу сачувања болести који се заснива на правилној исхрани и начину живота, схваћајући предмет битним за одржавање цјелокупног здравља тумачећи исхрану као примарну потребу и здравље, а не навику и болест.</p>			
<p>Садржај предмета <i>Теоријска настава</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Упознавање с начином правилне исхране; 2. превентивни и клинички приступ правилној исхрани; 3. упознавање метода за оцјену стања ухрањености; 4. мјере за оцјену и унапређење исхране. 5. Значај правилне прехране у лијечењу и превенцији болести и схватити дијететику и дијетотерапију као саставни и комплементарни дио лијечења и свакодневне праксе. <p><i>Практична настава</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Студенти ће на вјежбама активно учествовати у изради дијетотерапијских мјера код појединих заданих болести или група становништва. 			
<p><u>Литература:</u> Основна: 1. Новаковић Б, Миросављев М. Хигијена исхране. Медицински факултет Нови Сад,2005. Допунска: 2. Новаковић Б, Грујић.Хигијена и здравствено васпитање.Медицински факултет Нови Сад, 2005.</p>			
Број часова активне наставе: 45 (2+1)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 15	Други облици наставе: 0	
<p>Методe извођења наставе Предавања, вјежбе (демонстрација у увјежбавање вјештина), консултације, семинарски радови и други облици наставе.</p>			

Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	5	Писмени испит	
Практична настава	5	Усмени испит	40
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови			

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија	
Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНА ЊЕГА ОСОБА СА ПОСЕБНИМ ПОТРЕБАМА	шифра предмета: 11
Наставник: ма Селма Сркаловић	
Статус предмета: изборни	
ЕЦТС: 4	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан други семестар, а услова за полагање испита нема.	
<p>Циљ предмета је да се студенти упознају са основним знањима која се односе на промоцију здравља и здравствену његу особа са посебним потребама и њиховим породицама у суочавању са различитим оштећењима здравља, инвалидности или хендикепираности. Значај развоја позитивних вриједности, учествовања и социјалне интеграције ових особа у сва подручја живота и рада. Савладавање специфичности комуникације са овим особама.</p>	
<p>Исход предмета Оспособљавање студената да схвате значај планирања и организовања здравствене његе особа са посебним потребама, као и препознавање специфичних проблема и стања код ових особа. Развијање вјештина за тренинг самозбрињавања особа са посебним потребама.</p>	
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дефинисање појмова и приступи у дефинисању посебних потреба 2. Узроци и превенција инвалидитета. 3. Међународна класификација инвалидитета. 4. Однос према особама са посебним потребама у Републици Српској. 5. Квалитет живота особа са посебним потребама. 6. Врсте помоћи особама са посебним потребама. 7. Теорије мотивације особа са посебним потребама. 8. Здравствена њега особа са тјелесном инвалидношћу. 9. Здравствена њега особа са интелектуалним оштећењима. 10. Здравствена њега особа са аутизмом. 11. Здравствена њега особа са оштећењем слуха, вида и говора. 12. Помагала за особе са посебним потребама. <p><i>Практична настава:</i></p> <p>Рад у групи на основу теоретских предавања: помоћ при облачењу, храњењу, кретању и при одржавању личне хигијене.</p>	

Литература			
Основна:			
1. Љубичић М. Здравствена њега особа с посебним потребама-Задар. Свеучилиште у Задру, 2011.			
Допунска:			
1. Коцијан-Херцигоња Д: Ментална ретардација. Јастребарско:Наклада Слап,2000.			
2. Ремсцхмидт Х.Аутизам. Јастребарско.Наклада Слап,2009			
3.Шегота И:Глухи и знаковно медицинско називље:како комуницирати са глухим пацијентом.Загреб. Медицинска наклада.2010.			
Број часова активне наставе: 45 (2+1)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 15	Други облици наставе: 0	
Методe извођења наставе			
Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	5	Писмени испит	20
Практична настава	5	Усмени испит	20
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм: Физиотерапија и радна терапија		
Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНА ПЕДАГОГИЈА		шифра предмета: 12
Наставник: мр.сц Дијана Крчо		
Статус предмета: изборни		
ЕЦТС: 4		
Услов: Услов за слушање предмета је уписан други семестар, а услова за полагање испита нема.		
<p>Циљ предмета Продубити знања из области одгојно-образовног рада са болесном дјецом, повезивати педагогију и медицину као засебне, а блиске знаности, освијестити нове токове учешћа педагога/наставника у раду болнице и лијечника/медицинског стручњака у раду школе, освијестити потребу за континуираним образовањем из области здравствене педагогије Оспособити студенте за уочавање проблема дјече с посебним потребама, њиховог оптимално рјешавање, те за развијање позитивних ставова спрема ове популације</p>		
<p>Исход предмета Основна педагошке смјернице у одгојном раду с дјецом с посебним потребама, начин комуникације с хронично болесном дјецом, препознавање дјече с посебним потребама, основне методе и технике у педагошком истраживању</p>		
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Увод у педагогију 2. Педагошка теорија и пракса 3. Развој педагогије 4. Циљеви и задаци одгоја 5. Подручија одгоја 6. Одгој – индикатор квалитета живота 7. Здравље и болест, као медицински, педагошки и дидактички проблеми 8. Однос школа – болница, педагогија – медицина 9. Дјеца са потешкоћама у развоју и дјеца са посебним потребама 10. Третман дјеце са потешкоћама у развоју 11. Комуникација у одгоју <p><i>Практична настава:</i> Горе наведена поглавља у оквиру теоретске насатве студенти самостално изводе, уз презентацију семинарских радова и интерактивне вјежбе.</p>		
<p>Литература Основна: 1. Ћатић, Р., Стевановић, М., Педагогија, Педагошки факултет Универзитет у Зеници, 2003. 2. Гудјонс, Х., Педагогија – темељна знања, Едуса, Загреб, 1994.</p> <p>Допунска: 1. Х. Давис, Помозимо болесној дјечи, Слап, Јастребарско, 1998.</p>		
Број часова активне наставе: 45 (2+1)		Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 15	
		Други облици наставе: 0

Методе извођења наставе

Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	5	Писмени испит	40
Практична настава	5	Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија		
Назив: СТРУЧНА ПРАКСА 1		шифра: 41
Одговорни наставник: Мр.сц Јасминка Аличехајић		
Статус: обавезан		
ЕЦТС: 9		
Услов: Услов за праксу је уписан други семестар, а услов за полагање испита је обављање стручне праксе у наставним базама и вођење дневника рада.		
Циљ стручне праксе: <ul style="list-style-type: none"> - осбособљавање студента за самосталан рад у струци - унапређење способности студента за успешну примену стручних и научних сазнања и метода у практичним ситуацијама уз допринос интензивнијем повезивању теорије и праксе - стицање информација и искуства која ће помоћи у даљем професионалном усмјерењу размјена знања и искуства између студента истих образовних профила 		
Исход стручне праксе: <ul style="list-style-type: none"> - студент самостално обавља рад у струци користећи усвојена знања и вјештине - знања и способности које је студент добио проучавањем теорије, већином у одвојеним гранама медицине, примењује у пракси - упознавање послодаваца са будућим потенцијалним сарадницима као повратно дејство контакта са професионалном праксом, добија се подстицај за овладавање струком и мотивисаност да се након завршетка студија обављају слични послови у пракси. 		
Садржај стручне праксе: <p>Наставне базе у којима се одвија стручна пракса су: установе примарне здравствене заштите, стационарне установе и установе социјалне заштите. У току другог семестра студенти приступају стручној пракси, на нивоу примарне здравствене заштите и секундарне здравствене заштите.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Студенти активно проводе физиотерапију код кардиолошких и пулмолошких болесника 2. Физиотерапију код реуматолошких болесника 3. Физиотерапија код неуролошких болесника <p>У наведеним наставним базама студент ће кроз стручну праксу да евалуира стечена знања и на основу критичког размишљања и етичких одлука да донесе исправан суд о својој професији и себи лично, а све кроз пружање адекватне физио и радне терапије и интервенције у које се максимално укључује.</p>		
Број часова активне наставе: 200		Стручна пракса: 210 сати
Теоријска настава: 0	Практична настава (вјежбе) 200	
		Други облици наставе: 0

Методе извођења наставе

Стручна пракса се реализује по програму (садржају) стручне праксе у одговарајућој здравственој установи и то директним ангажовањем студента, уз одговарајући стручни надзор. У току обављања праксе студент води дневник у који уписује дневне активности као и детаљан опис послова на којима је био ангажован.

Описна оцјена знања:

По завршетку стручне праксе, студент предаје наставнику задуженом за реализацију стручне праксе дневник са описом активности које је обављао током трајања стручне праксе. Описна оцјена знања је незадовољава, задовољава, добра, врло добра и одлична. Изводи се из дневника а на основу следећих вјештина:

редовност, креативност и самосталност у вођењу разговора, интервјуа и здравствено васпитног рада, способност самосталног планирања, организације и припреме болничког материјала и услова за извођење дијагностичких, терапијских и рехабилитационих процедура и праћење истих,

редовност, самосталност у препознавању знакова и симптома основне болести и адекватно пружање помоћи.

редовност, самосталност у континуитраном мониторингу, о редовност, самосталност и креативност рада у оквиру важећих стандарда здравствене његе,

редовност, самосталност и креативност у правилном вођењу документације

Наставник својим потписом у индексу верификује да је студент успјешно обавио стручну праксу што омогућује студенту да упише наредну годину студија.

II ГОДИНА
III СЕМЕСТАР

Студијски програм: Физиотерапија и радна терапија	
Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНА ЊЕГА У ПРИМАРНОЈ ЗДРАВСТВЕНОЈ ЗАШТИТИ	шифра предмета: 14
Наставник: мр.сц. Биљана Ђукић, Радислав Николић, др.мед	
Статус предмета: обавезан	
ЕЦТС: 6	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан трећи семестар, а услова за полагање испита нема.	
Циљ предмета Циљ предмета је да се студенти упознају са специфичностима здравствене њега у примарној здравственој заштити.. Оспособљавање студента за пружање што квалитетније и брже њега на лицу мјеста и у породици као и за планирање рада у складу са приоритетима струке.	
Исход предмета Студент ће стећи знање и вјештине о њези у примарној здравственој заштити	
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> <ol style="list-style-type: none">1. Дјелокруг рада медицинске сестре/техничара у примарној здравственој заштити2. Организација здравствене заштите у заједници3. Процес здравствене њега и концепт сестринских дијагноза у ПЗЗ4. Сестринска докуменатција5. Промоција здравља6. Превенција кроз живот7. Вјештине комуникације сестринства у примарној здравственој заштити8. Квалитет и стандарди у здравственој њези унутар примарне здравствене заштите <i>Практична настава:</i> <ol style="list-style-type: none">1. Упознавање са условима и дјелокругом рада медицинских сестара у ПЗЗ2. Организовање послова на нивоу ПЗЗ3. Планирање процеса здравствене њега и евалуација на нивоу ПЗЗ4. Вођење сестринске докуменатције5. Важност промоције здравља и превенције боелсти, скрининг	
Литература Основна: <ol style="list-style-type: none">1. Зилцић М, Гавран Л. и сурадници. Здравствена њега у заједници. Зеница, 2014 године.2. Бојковић Н. Здравствена нега у примарној здравственој заштити .Београд. Кодеф, 2002. Допунска: <ol style="list-style-type: none">1. Тијанић М, Ђурановић Д, Рудић Р, Миљовић ЛЈ. Здравствена нега и савремено сестринство. Београд: Научна књига, 2002	

Број часова активне наставе: 60 (2+2)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 30	Други облици наставе: 0	
Методe извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	5	Писмени испит	
Практична настава	10	Усмени испит	40
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	5		

Студијски програм: Физиотерапија и радна терапија		
Назив предмета: ОСНОВЕ ФИЗИКАЛНЕ МЕДИЦИНЕ		шифра предмета: 42
Наставник: мр.сц Јасмина Алићехајић, Хава Башић др.мед		
Статус предмета: обавезан		
ЕЦТС: 7		
Услов: Услов за слушање предмета је уписан трећи семестар, а услова за полагање испита нема.		
Циљ предмета Упознавање са задацима и основама рехабилитације као и мјеста физикалне медицине у том процесу		
Исход предмета Студент ће усвојити основна зња из области физикалне медицине и рехабилитације, те бити способан та знања примјенити у процесима физикалне медицине и рехабилитације. Овладати ће осовним појмовима, радњама и процесима у области физиотерапије.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Подјела и области у физикалној медицини и рехабилитацији. 2. Хелиотерапије, хидротерапија, механотерапија, физикални подражаји, ласеротерапија, мегнетотерапија и термотерапија. 3. Електротерапија. 4. Електрофореза, хидрогалванизација. 5. ТЕНС, фототерапија, ултразвук, сонофореза, струје. <i>Практична настава:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Примјена и дозирање хелиотерапије, 2. примјена и дозирање термотерапије. 3. Примејна и дозирање криотерапије. 4. Примјена и дозирање дијадинамске струје. 5. Примејна и дозирање ултразвука и фототерапије. 6. Примјена и дозирање интерферентне струје и ТЕНС-а. 7. Примјена и дозирање ласера и магнетотерапије. 8. Извођење електродијагностике. 		
Литература Основна: <ol style="list-style-type: none"> 1. Јајић И, Јајић З. Физикална медицина и рехабилитација. Загреб: Медицинска наклада, 2008. 2. Капетановић Х, Пеџар Џ. Водић у рехабилитацију. Сарајево, 2005. Допунска: 		
Број часова активне наставе: 75 (2+3)		Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 45	
Други облици наставе:		
Методe извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.		

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања		Писмени испит	40
Практична настава	20		
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови			

Студијски програм: Физиотерапија и радна терапија			
Назив предмета: ОСНОВЕ КИНЕЗИОЛОГИЈЕ СА БИОМЕХАНИКОМ			шифра предмета: 43
Наставник: проф.др.ц. Недима Капиџић Башић, Хава Башић др.мед			
Статус предмета: обавезан			
ЕЦТС: 6			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан трећи семестар, а услова за полагање испита нема.			
Циљ предмета Упознавање студената са основима кинезиологије и биомеханике			
Исход предмета Студент ће овладати знањима из кинезологије као и основама биомеханике и њиховим значајме за људски организам. Студент ће овладати знањима кинези ерпаије и бити спосо ан примјењивати иста у свакодневном раду са свим врстама и типовима пацијената. Студент ће овладати знањима о основним покретима људског тијела.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Увод, дефиниција и појам кинезиологије. 2. Кинезиологија кичменог стуба и зглобова екстремитета. 3. Усправан став, положај тјела у простору. 4. Дјеловање биомеханичког фактора на људски организам. 5. Основни почетни положај тјела у простору. 6. Ход, анализа хода. 7. Основна правила биомеханике. 8. Покрети зглоба: врста покрета, осовине, равни. 9. Подјела зглобова прама облику. <i>Практична настава:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Анализа и мјерења кретњи у зглобовима. 2. Дејство мишића на кретање зглоба. 3. Ход, анализа хода 4. Правила биомеханике 			
Литература Основна: <ol style="list-style-type: none"> 1. Вавра-Хаџиахметовић Н.Кинезиологија,Довер анд Цо.Сарајево,2009. 2. Мајкић М. Увод у клиниџку кинезиологију,Загреб: 1989. Допунска: <ol style="list-style-type: none"> 1. Тијанић М, Ђурановић Д, Рудић Р, Миљовић ЛЈ. Здравствена нега и савремено сестринство. Београд: Научна књига, 2002 			
Број часова активне наставе: 60 (2+2)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 30	Други облици наставе:	

Методе извођења наставе

Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања		Писмени испит	40
Практична настава	20	Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови			

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија	
Назив предмета: ОСНОВЕ ПАТОЛОГИЈЕ	шифра предмета: 16
Наставник: проф.др.сц. Амир Денњлић	
Статус предмета: обавезан	
ЕЦТС: 3	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан трећи семестар, а нема услова за полагање испита.	
<p>Циљ предмета је да упозна студенте са карактеристикама морфолошких и функционалних поремећаја на органима, а који су битни за дијагностиковање појединих болести. Патологија, као претклинички наставни предмет који у медицинској настави чини спону између базичних предмета, као што су анатомија и физиологија и клиничких предмета, као што су интерна медицина и хирургија. Патологија проучава промјене које су настале у тијелу као посљедица болести али и као посљедице лијечења. Патолошки се подаци могу даље употријебити за одређивање лијечења, као и за прогнозу преживљења (quo ad vitam) или излечења (quo ad sanationem). Омогућити студенту да усвоји спознаје о патолошким основама болести и поремећеним функцијама организма у обиму који је неопходан за даљње праћење студија. Неопходно је студенту омогућити усвајање знања потребних за разумијевање патофизиолошких збивања у организму што чини основу процјене болесникова стања, уочавања утјецаја болести на задовољавање основних људских потреба, те разумијевања одређених поступака у здравственој њези и процесу дијагностицирања и лијечења.</p>	
<p>Исход предмета Студент ће бити у стању да обави: Припрему болесника и болесничког материјала за функциону дијагностику.</p>	
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Патолошке и патохистолошке основи патолошких стања и патофизиолошки механизми болести и патолошких процеса. 2. Методе функционе дијагностике и мерења терапијског одговора: клиничко-хемијске, елетрофизиолошке, ултрасонографске, цитолошке, хематолошке и друге. 3. Ћелија - градња ћелије, способност прилагођења ћелије, оштећења и смрт ћелије, регресивни процеси; п 4. поремећаји метаболизма пигмента; некрозе - гангрене, декубитус, ненекрозе; упале - дефинисање упале, подјела, фазе, цијељење, 5. акутна и хронична упала, специфичне упале (карактеристике микробиолошких упала; тјелесне текућине и хемодинамика - расподјела тјелесних текућина, едем, хиперемија, крварење, тромбоза и тромби, емболија, инфаркти, шок; неоплазме; болести кардиоваскуларног, респираторног, пробавног, генитоуринарног и локомоторног. 	

6. Етиопатогенетски фактори и морфолошке и патофизиолошке промјене ћелије, оштећења и смрти станице, упале и репарације, неоплазми, генетских поремећаја, болести имуности, 7. поремећаја тјелесних текућина и хемодинамике. 8. Патофизиолошка основа боли, поремећаја свијести, поремећаја раста и развоја. 9. Основе патофизиологије појединих функционалних цјелина (коштано-зглобни, крв и крвотворни органи, живчани, респираторни, кардиоваскуларни, дигестивни, урогенитални).			
Литература Основна: 1. Проф. др Татић Вујадин, Основи патологије, Бања Лука, Апеирон, 2008.			
Број часова активне наставе: 30 (2+0)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 0	Други облици наставе: 0	
Методe извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	5	Писмени испит	40
Практична настава	5	Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија		
Назив предмета: МЕДИЦИНСКА МАСАЖА		шифра предмета: 44
Наставник: проф.др.сц Недима Капиџић Башић, Хава Башић др.мед		
Статус предмета: обавезан		
ЕЦТС: 4		
Услов: Услов за слушање предмета је уписан трећи семестар, а услова за полагање испита нема.		
Циљ предмета: оспособити студенте за ручне технике медицинске масаже, као и адекватну примјену код одређених болести.		
Исход предмета студент након ослушаног предмета и вјежби треба да овлада техникама медицинске масаже.		
Садржај предмета:		
<i>Теоријска и практична настава:</i>		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Основе технике масирања, 2. услови за провођење масаже, 3. подјела према дјеловању и избору хватова, 4. индикацијско подручије, 5. дјеловање ручне лимфне дренаже, и 6. индикације и контраиндикације. 7. Техника извођења ручне лимфне дренаже, одговарајућих дјелова тјела. 8. Дјеловање класичне ручне масаже. 9. Техника извођења везивно ткивне масаже. 10. Увјежбавање проналажења акупресурних тачака на мердијанима и третирање различитих обољења. 		
<i>Практична настава:</i>		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Увод у масажу и технике масирања 2. Услови за извођење масаже 3. Подјела према дјеловању 4. Ручна лимфна дренажа 5. Индикације и контраиндикације за масажу 6. Везивно ткивна масажа 		
Литература		
Основна:		
1. Вуловић Драган. Медицинска масажа. Београд 2002.		
Број часова активне наставе: 60 (2+2)		Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе):30	Други облици наставе: 0

Методе извођења наставе

Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.

Оцјена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања		Писмени испит	40
Практична настава	20	Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови			

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија	
Назив предмета: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК 2	шифра предмета: 19
Наставник: Ма Божана Томић	
Статус предмета: обавезан	
ЕЦТС: 3	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан трећи семестар, а нема услова за полагање испита.	
Циљ предмета Оспособљавање студената за интерперсоналну комуникацију са пацијентима, овладавање стручном терминологијом у области медицине, као и развијање компетентности студената за употребу стручне литературе на енглеском језику, уз унапређење све четири језичке вјештине.	
Исход предмета Разумијевање и представљање појмова и дефиниција у различитим областима медицине. Самостално изражавање и кориштење стручне литературе на енглеском језику у оквиру тематике везане за професионалну сферу. Писмена и усмена интерперсонална комуникација на енглеском језику. Писање стручних извештаја и остале медицинске документације на енглеском језику.	
Садржај предмета: 1. Admission by A&E (emergency equipment, abbreviations, narrative tenses, language of triage) 2. Admission by referral (getting information politely, getting informed consent, reporting what patients say, understanding a letter of referral) 3. Obstetrics (talking about pregnancy and birth, giving advice, signs and symptoms of pregnancy and labour, writing a discursive essay) 4. Pharmacy (units of measurements for medicine, talking about the effect of medication, mathematical expressions, describing a chart) 5. Ophthalmology (describing how the eye works, describing eye conditions, expressing ability, stress in two-part nouns, directing patients) 6. Dermatology (describing skin conditions, modifying an adjective, phrasal verbs, writing an essay describing a disease) 7. Oncology (the vocabulary of cancer, sounding sympathetic, articles, describing a tumour) 8. Gastroenterology (understanding euphemisms, vocabulary of the digestive system, explaining purpose and cause, understanding pathology reports) 9. Neurology (First and Second Conditional, pronouncing contractions, common medical adjectives, giving your opinion on medical cases) 10. Coronary (the circulation of the blood, common heart problems, understanding and using abbreviations, understanding and writing notes, verbs followed by <i>to</i> or <i>-ing</i>) 11. Surgery (naming operating theatre equipment, future forms, suffixes, word stress, post-operative complications, understanding a patient care record) 12. Infectious diseases (Passive sentences, vocabulary of infectious diseases, discussing steps to fight hospital infections, writing a ward notice) 13. Renal (relative clauses, verbs for operating equipment, answering FAQs, debating transplant ethics) 14. Psychiatry (evaluating psychological results, word-building, Present Perfect Simple and Present Perfect Continuous, discussing mental health issues, describing signs of mental illness) 15. Outpatients (talking about appointments, <i>used to do / be used to doing / get used to doing</i> , the language of auscultation, indicating levels in test results)	
Литература Основна: 1. Tony Grice, Nursing 2, Oxford English for Careers, Oxford University Press, 2016 2. Virginia Evans and Kori Salcido-R.N., Nursing, Career Paths, Express Publishing, 2011	

Допунска:

1. Virginia Allum and Patricia McGarr, Cambridge English for Nursing, Cambridge Professional English, Cambridge University Press, 2010
2. Eric H. Glendinning, Ron Howard, Professional English in Use Medicine, Cambridge University Press, 2007

Број часова активне наставе: 60 (2+2)

Теоријска настава:
30

**Практична настава
(вјежбе): 30**

**Други облици
наставе: 0**

Остали часови:

Методe извођења наставе:

Предавања, вјежбе, семинарски радови и радионице, самостални задаци, консултације и други облици наставе.

Оцјена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Колоквијум-и	2 x 20 = 40	Усмени испит	40
Присуство на настави	5		
Активност на настави	5		
Семинарски рад	10		

IV СЕМЕСТАР

Студијски програм: Физиотерапија и радна терапија терапија	
Назив предмета: ОСНОВЕ КИНЕЗИТЕРАПИЈЕ	шифра предмета: 45
Наставник: проф.др.сц Недима Капићић Башић, Хава Башић др.мед	
Статус предмета: обавезан	
ЕЦТС: 4	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан четврти семестар, а услова за полагање испита нема.	
Циљ предмета Упознавање студента са основима кинезитерапије.	
Исход предмета Студент ће усвојити и овладати знањима кинезитерапије која се спроводи у јединицама за кинезитерапију као и сама кинезитерапија уз болеснички кревет, да проводи и осмишљава програм ове терапије у рехабилитацији неуролошких пацијената, трауматизираних пацијената (преоперативни и постоперативни третман), код ортопедских пацијената (нпр., поступци за примјену ортопедских помагала, вјежбе ходања, вјежбе код сколиоза, кифоза итд...), да ову врсту терапије спроводи у рехабилитацији реуматских пацијената, интернистичких пацијената, примјењује кинезитерапијске поступке код ампутација, правилно позиционирања и бандажирања те вјежби у препротетској и постпротетској фази, примјена кинезитерапије у геријатрији.	
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> <ol style="list-style-type: none">1. Увод у кинезитерапију, документација у кинезитерапији.2. Основе клиничког прегледа, физиолошке основе кинезитерапије.3. Анатоомске основе кинезитерапије.4. Принципи и циљеви кинезитерапије.5. Вјежбе и методе у кинезитерапији.6. Ефекти кинезитерапије.7. Дозирање у кинезитерапији.8. Тренинг и врсте тренинга, релаксација.9. Индикација и контраиндикација за кинезитерапију.10. Организационе форме рада за кинезитерапију. <i>Практична настава:</i> <ol style="list-style-type: none">1. увод у кинезитерапију, упознавање студента са документацијом у кинезитерапију2. упознавање студента са обрадом пацијената у кинезитерапији3. провођење терапије код неуролошких болесника4. провођење терапије код трауматолошких пацијената5. провођење терапије код пацијената на ортопедији6. провођење теарапије код реуматолошких пацијенатата7. провођење терапије код интернистичких пацијената8. провођење терапије код геријатријских пацијената	

Литература			
Основна:			
1. Тановић Е. Опћа кинезитерапија. В-Граф д.о.о. Сарајево, 2012.			
Број часова активне наставе: 60 (2+2)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 30	Други облици наставе: 0	
Методe извођења наставе			
Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања		Писмени испит	40
Практична настава	20	Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови			

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија	
Назив предмета: ФИЗИОТЕРАПИЈА У КАРДИОЛОГИЈИ И ПУЛМОЛОГИЈИ	шифра предмета: 46
Наставник: Мр.сц Јасминка Алићехајић, Александра Хаџиавдић др.мед	
Статус предмета: обавезан	
ЕЦТС: 7	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан четврти семестар, а услова за полагање испита нема.	
Циљ предмета: Током овог предмета студент треба савладати основне елементе рехабилитационог поступка у циљу лијечења пацијената обољелих од кардиоваскуларних и плућних обољења.	
Исход предмета Студент након одслушаног предмета усваја основна знања из кардиологије и пулмологије како би био спреман да спроводи рехабилитациони програм у циљу функционалног оспособљавања пацијената обољелих од кардиоваскуларних и пулмоналних болести.	
Садржај предмета	
<i>Теоријска настава:</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Увод у Физиотерапију у кардиологији и пулмологији, 2. Специфичности физиотерапијске процјене код особа с поремећајима и болестима кардиоваскуларног и респираторног система. 3. Специфичности физиотерапијског прегледа и третмана код особа с акутним кардијалним стањима, код особа с посљедицама исхемијске болести срца и хроничним болестима кардиоваскуларног система. 4. Специфичности физиотерапијског прегледа и третмана у јединици интензивне његе и након кардиохируршког захвата: уградње електростимулатора срца, срчане премоснице и након трансплантације срца. 5. Специфичности физиотерапијског прегледа и третмана код особа с опструктивним болестима плућа: ХОБП, астма, екскудативни плеуритис, цистична фиброза; и код особа с рестриктивним болестима плућа: фиброзе и ателектазе. 6. Специфичности физиотерапијског прегледа и третмана код особа с дисфункцијом респираторног система као посљедице неуромишићних болести. 	
<i>Практична настава:</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Увод и упознавање студента са физиотерапијом код пулмолошких и кардиолошких пацијената 2. Принципи и поступци примјене респираторне терапије укључујући технике дисања, механизам искашљавања, мобилизација и транспорт секрета, дренажни положаји, методе релаксације, мобилизација торакса, респираторни тренинг и инхалације. 	
Литература	
<i>Основна:</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. М. Остојић и сарадници, Кардиологија, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2012. 	
Број часова активне наставе: 75 (2+3)	Остали часови:

Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе):45	Други облици наставе:	
Методe извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања		Усмени испит	40
Практична настава	10		
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија			
Назив предмета: ФИЗИОТЕРАПИЈА У ПЕДИЈАТРИЈИ			шифра предмета: 47
Наставник: Мр.сц Сеад Чебић, Алксандра Хациавдић др.мед			
Статус предмета: обавезан			
ЕЦТС: 4			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан четврти семестар, а услова за полагање испита нема.			
Циљ предмета: Током овог предмета студент треба савладати основне елементе рехабилитационог поступка у циљу лијечења педијатријских пацијената.			
Исход предмета Студент након одслушаног предмета усваја основна знања из области педијатрије те рехабилитационе и физиотерапијске третмана код дјете.			
Садржај предмета:			
<i>Теоријска и практична настава:</i>			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Физиотерапија у педијатрији. 2. Специфичности физиотерапијске процјене код дјете и улога физиотерапеута 3. Специфичности физиотерапијског прегледа и третмана код дјете с акутним кардијалним стањима и обољењима респираторног система, и улога физиотерапеута 4. Специфичности физиотерапијског прегледа и третмана у јединици интензивне његе и након кардиохируршког захвата, те улога физиотерапеута, 5. Специфичности физиотерапијског прегледа и третмана код дјете с неуролошким сметањама 6. Специфичности физиотерапијског прегледа и третмана код особа с дисфункцијом респираторног система као посљедице неуромишићних болести. 			
Литература			
Основна:			
1. Стеван Јовић. Неурорехабилитација. Београд. 2003.			
Број часова активне наставе: 60 (2+2)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе):30	Други облици наставе: 0	
Методe извођења наставе			
Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	10	Усмени испит	40
Практична настава			
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија			
Назив предмета: СПОРТСКА МЕДИЦИНА			шифра предмета: 24
Наставник: доц.др.сц. Јасмин Мехиновић			
Статус предмета: обавезни			
ЕЦТС: 3			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан четврти семестар, а нема услова за полагање испита			
Циљ предмета је упознати студенте с повезаношћу физичке активности и здравља.			
Исход предмета Укључивање у израду акционих планова за здравствено усмјерену физичку активност на различитим нивоима друштвене заједнице ради унапређења здравственог стања.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава:</i>			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Увод. Физичка неактивност као јавно-здравствени проблем. 2. Активност, фитнес и здравствени значаја. 3. Здравље одраслих и спорт за све. 4. Здравствени значај физичке активности код дјеце и омладине. 5. Вредновање у спортској рекреацији. 6. Здравствено савјетовање за спортску рекреацију. 7. Физиолошки аспекти физичке активности у старијој доби. 8. Физичка активност у превенцији остеоопорозе. 			
Литература			
Основна:			
1. Хеимер С. Спортско-рекреативна медицина. Загреб, 2006.			
Допунска:			
2. Мишигој-Дураковић М.Тјелесно вјежбање и здравље. Факултет за физичку културу. Графос, Загреб,1999.			
Број часова активне наставе: 30 (2+0)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 0	Други облици наставе: 0	
Методe извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања		Писмени испит	40
Практична настава		Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	20		

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија			
Назив предмета: РАДИОЛОГИЈА И ИМИЦИНГ У ЗДРАВСТВУ			шифра предмета: 48
Наставник: доц.др.сц Момчило Бијуковић			
Статус предмета: изборни			
ЕЦТС: 3			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан четврти семестар, а услова за полагање испита нема.			
Циљ предмета Упознавање студената са изворима јонизирајућег зрачења, опасностима и мјерама заштите.			
Исход предмета Студенти ће бити оспособљени да примјене: методе детекције и уређаје за детекцију јонизирајућег зрачења, основне методе заштите од зрачења, методе мониторинга радионуклеотида, методе деконтамијације радионуклидима људи, земље, воде, хране и ваздуха.			
Садржај предмета: <ol style="list-style-type: none"> 1. Историјат спознаје о зрачењу. 2. Зрачење и радиоактивно зрачење. 3. Атом, структура и модели. 4. Нуклеарно зрачење. 5. Природна и вјештачка радиоактивност. 6. Закон радиоактивног распада. Јединице радиоактивног распада. 7. Методе детекције јонизирајућег зрачења, јонизирајућа комора, апсорпција јонизирајућег зрачења. 8. Дозе и врсте зрачења. Неутронско зрачење. Ефекти јонизирајућег зрачења, и његова примјена у медицини те заштита од зрачења. 			
Литература Основна 1. Николић С., Радиологија-имицинг у здравству: за студенте здравствене неге, Наша Књига, Београд, 2014.			
Број часова активне наставе: 30 (2+0)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе):0	Други облици наставе: 0	
Методe извођења наставе Предавања, вјежбе, семинарски радови и радионице, самостални задаци, консултације и други облици наставе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања		Писмени испит	40
Практична настава		Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	20		

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија			
Назив предмета: СОЦИОЛОГИЈА У МЕДИЦИНИ			Шифра предмета: 25
Наставник: мр.сц Александар Јанковић			
Статус предмета: изборни			
ЕЦТС: 3			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан четврти семестар, а услова за полагање испита нема.			
Циљ предмета Упознати студенте, са Социологијом као друштвеном науком и њеном мјесту у здравственим и медицинским наукама.			
Исход предмета Студент ће имати информације и знања о социологији, о њеној важности у дјелокругу рада високоедуцираних медицинских радника.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Медицинска социологија: предмет, порјекло и развој, 2. Нормално и патолошко, 3. Здравље, 4. Болест, 5. Душевне болести и/или душевни поремећаји, 6. Душевна болница и присилна хоспитализација душевних болесника, 7. Стрес и социјална подршка, 8. Друштвене неједнакости у здрављу и здравственој заштити, 9. Здравствено понашање, 10. Улоге и односи пацијента и здравствени радник, 11. Медицинске професије. 			
Литература Основна: 1. Летица Ц, Летица Г. Медицинска социологија. Загреб 2003.			
Број часова активне наставе: 30 (2+0)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе):	Други облици наставе: 0	
Методe извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	10	Писмени испит	40
Практична настава		Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија			
Назив: СТРУЧНА ПРАКСА 2			шифра: 49
Наставник: Мр.сц Јасминка Аличехајић			
Статус: обавезан			
ЕЦТС: 9			
Услов: Услов за праксу је уписан четврти семестар, а услов за полагање испита је обављање стручне праксе у наставним базама и вођење дневника рада.			
Циљ стручне праксе: Особобљавање студента за самосталан рад у струци, унапређење способности студента за успјешну примену стручних и научних сазнања и метода у практичним ситуацијама уз допринос интензивнијем повезивању теорије и праксе стицање информација и искуства која ће помоћи у даљем професионалном усмјерењу, те размјена знања и искуства између студента истих образовних профила.			
Исход стручне праксе: <ul style="list-style-type: none"> - студент самостално обавља рад у струци користећи усвојена знања и вјештине - знања и способности које је студент добио проучавањем теорије, већином у одвојеним гранама медицине, примењује у пракси - упознавање послодаваца са будућим потенцијалним сарадницима као повратно дејство контакта са професионалном праксом, добија се подстицај за овладавање струком и мотивисаност да се након завршетка студија обављају слични послови у пракси. 			
Садржај стручне праксе: Наставне базе у којима се одвија стручна пракса су: установе секундарне и терцијалне здравствене заштите, стационарне установе, и рехабилитациони центри: физиотерапија код кардиолошких и пулмолошких пацијената физиотерапија код реуматолошких пацијената Физиотерапија код неуролошких пацијената У наставним базама студент ће кроз стручну праксу да евалуира стечена знања и на основу критичког размишљања и етичких одлука да донесе исправан суд о својој професији и себи лично, а све кроз пружање физиотерапијских процедура и третмана.			
Број часова активне наставе:			Остали часови: (стручна пракса) 210 сати
Теоријска настава: 0	Практична настава (вјежбе):0	Други облици наставе: 0	
Методe извођења наставе Стручна пракса се реализује по програму (садржају) стручне праксе у одговарајућој здравственој установи и то директним ангажовањем студента, уз одговарајући стручни надзор. У току обављања праксе студент води дневник у који уписује дневне активности као и детаљан опис послова на којима је био ангажован.			
Описна оцјена знања :			

По завршетку стручне праксе, студент предаје наставнику задуженом за реализацију стручне праксе дневник са описом активности које је обављао током трајања стручне праксе. Описна оцјена знања је незадовољава, задовољава, добра, врло добра и одлична. Изводи се из дневника а на основу сљедећих вјештина:

- редовност, креативност и самосталност у вођењу разговора, интервјуа и здравствено васпитног рада, способност самосталног планирања, организације и припреме терапијских и рехабилитационих процедура и праћење истих,
- редовност, самосталност у препознавању знакова и симптома основне болести и адекватно пружање помоћи.
- редовност, самосталност у континуитраном мониторингу, о редовност, самосталност и креативност рада у оквиру важећих стандарда физиотерапије.
- редовност, самосталност и креативност у правилном вођењу документације

Наставник својим потписом у индексу верификује да је студент успјешно обавио стручну праксу што омогућује студенту да упише наредну годину студија.

III ГОДИНА
V СЕМЕСТАР

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија			
Назив предмета: ФИЗИОТЕРАПИЈА У НЕУРОЛОГИЈИ			шифра предмета: 50
Наставник: Мр.сц Јасминка Алићехајић, Хава Башић др.мед			
Статус предмета: обавезан			
ЕЦТС: 6			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан пети семестар, а услова за полагање испита нема.			
Циљ предмета: усвајање знања и вјештина потребних физиотерапеуту за рад у подручју неурологије. Упознавање студената са специфичностима физиотерапеутског прегледа и третмана особа са неуролошким болестима, оштећењима и озљедама.			
Исход предмета Студент треба да овлада специјалним техникама рехабилитације и третмана особа са хемиплегијом, хемипарезом, паркинсоновом болести, мултиплом склерозом, проблемима спастичности, проблемима компензације.			
Садржај предмета:			
<i>Теоријска и практична настава:</i>			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Увод у подручје дијагностике, процјене и третмана у неуролошкој физиотерапији. 2. Хијерархијска организација централног и периферног нервног система. 3. Карактеристике нормалног покрета, инхибицијска контрола покрета. 4. Вољни и аутоматизирани покрети, функционални покрет. 5. Анализа компонентни нормалног покрета И моторичне активности. 6. Специфичности прегледа и третман особа са хемиплегијом И хемипарезом. 7. Третман особа са паркинсоновом болешћу, третман особа са мултиплом склерозом. 8. Третман особа са неуромишићним болестима и с периферним лезијама. 			
Литература			
Основна:			
1. Стеван Јовић. Неурорехабилитација. Београд. 2003.			
Број часова активне наставе: 60 (2+2)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе):30	Други облици наставе: 0	
Методе извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	10	Писмени испит	40
Практична настава			
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија		
Назив предмета: ФИЗИОТЕРАПИЈА У РЕУМАТОЛОГИЈИ		шифра предмета: 51
Наставник: Мр.сц Сеад Чебић, Алкесандра Хациавдић др.мед		
Статус предмета: обавезан		
ЕЦТС: 5		
Услов: Услов за слушање предмета је уписан пети семестар, а услова за полагање испита нема.		
Циљ предмета: Циљ је оспособити студента за активну примјену физиотерапијског процеса код особа обољелих од реуматских болести: физиотерапијска процјена, интервенција и евалуација. Поступци физиотерапијске процјене; Физиотерапијска интервенција: координација и комуникација са члановима тима, едукација пацијента, директна физиотерапијска интервенција. Поступци директне физиотерапијске интервенције.		
Исход предмета Студент након одслушаног предмета из реуматологије мора бти оспособљен за рехабилитациони програм и функционално оспособљавање реуматолошких болесника.		
Садржај предмета:		
<i>Теоријска и практична настава:</i>		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Дефиниција, историјат и подјела реуматских болести, медицинско, професионално и социјално значење реуматских болести, могућности и начела њихова лијечења и рехабилитације, улога и мјесто физикалне терапије, аутоимуне болести, системске болести везивног ткива, реуматска врућица, реуматоидни артритис, јувенилни хронични артритис, псоријатични артритис, Реитерова болест, анкилозантни спондилитис, дегенеративна болест зглобова, дегенеративна болест краљезнице, екстраартикуларни реуматизам, метаболичке болести костију и зглобова. 2. Физиотерапија у реуматологији, 3. Специфичности физиотерапијске процјене: посебни тестови и мјерни инструменти за утврђивање поремећаја код реуматских болести. 4. Специфичности физиотерапијског процеса код особа с анкилозантним спондилитисом, реуматоидним артритисом, јувенилним реуматоидним артритисом, остеоартритисом, псоријатичним артритисом, реактивним и инфективним артритисом, код бурзитиса, тендинитиса; те код особа обољелих од склеродермије и фибромиалгије, код особа с метаболичким реуматским болестима: гихт, остеопороза. Улога физиотерапеута у едукацији реуматолошких болесника. 5. Карактеристике биомеханичких поремећаја те примјена ортоза и других адаптивних и заштитних средстава у савладавању активности свакодневног живота код реуматолошких болесника. 		
Литература		
Основна:		
1. Дјерригл, Т.Реуматологија,Загреб,Медицинска наклада,1997		
Број часова активне наставе: 60 (2+2)		Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе):30	Други облици наставе: 0

Методе извођења наставе

Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.

Оцјена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	10	Писмени испит	40
Практична настава			
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија	
Назив предмета: ФИЗИОТЕРАПИЈА У ОРТОПЕДИЈИ И ТРАУМАТОЛОГИЈИ	шифра предмета: 52
Наставник: Мр.сц Јасминка Алићехајић, Александра Хациавдић др.мед	
Статус предмета: обавезни	
ЕЦТС: 5	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан пети семестар, а услова за полагање испита нема.	
Циљ предмета Оспособити студената за провођење физиотерапијског процеса у специфичним подручјима физиотерапијске праксе. Овладати знањима и вјештинама физиотерапијске процјене, интервенције и евалуације у оквиру подручја рада физиотерапеута према специфичним подручјима. Оспособити студента за активно судјеловање у раду здравственог тима.	
Исход предмета Студент је упознат са основним промјенама, оштећењима на локомоторном апарату и самој активности санирања наведених трауматских промјена.	
Садржај предмета: <i>Теоријска и практична настава</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основе дијагностике у ортопедији, ортопедски захвати (неоперативни и оперативни). 2. Физиотерапија у ортопедији, Патофизиолошки процеси болести и поремећаји те механизми настанка озљода у ортопедији. Специфичности физиотерапијске процјене: посебни тестови и мјерни инструменти за утврђивање поремећаја мишићно-коштаног система. 3. Специфичности и разлике планирања физиотерапијског процеса код оперативног и неоперативног лијечења ортопедских болести. Темелни принципи примјен еразличитих физиотерапијских концепата у ортопедији. 4. Примјена ортоза и протеза код урођених и стечених ортопедских болести те употреба електронских помагала И помагала у активностима свакодневног живота пацијента. Улога физиотерапеута у сцреенинг процесу за системске и друге ортопедске болести те значај и улога физиотерапеута у едукацији пацијента. 5. Физиотерапија у трауматологији; Патофизиолошки процес и болести и поремећаја те механизми настанка траума. Специфичности физиотерапијске процјене: посебни тестови и мјерни инструменти за утврђивање поремећаја мишићно-коштаног система. Основни принципи примјене физиотерапијских поступака у постоперативном лијечењу. Специфичности физиотерапијског процеса код особа које су доживјеле траума коштаног-зглобног система као што су пријеломи подлактице и шаке, надлактице и рамена, краљежнице, здјелице и кука, наткољенице, поткољенице те стопала. 6. Специфичности физиотерапијског процеса код уганућа и ишчашења зглобова те врсте имобилизација. Специфичности физиотерапијског процеса код нестабилних зглобова: раменог зглоба, зглоба кољена и зглоба глежња; проблем и посљедице нестабилних зглобова. Темелни принципи примјене различитих физиотерапијских концепата у трауматологији. 7. Врсте ампутација и компликације на батаљку, биомеханика хода с протезом, протетика доњих и горњих удова: одабир врсте протезе, припрема за протетичко збрињавање и протетичка збрињавања. 	

Литература			
Основна			
1. Проф. др Бановић и сарадници,Трауматологија,Београд,1995			
Број часова активне наставе: 60 (2+2)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 30	Други облици наставе:0	
Методe извођења наставе Предавања, вјежбе, семинарски радови и радионице, самостални задаци, консултације и други облици наставе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	5	Писмени испит	40
Практична настава	5	Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија			
Назив предмета: ФИЗИОТЕРАПИЈА КОД ПОРЕМЕЋАЈА КОШТАНО МИШИЋНОГ СИСТЕМА			шифра предмета: 53
Наставник: Мр.цц Сеад Чебић, Александра Хациавдић др.мед			
Статус предмета: обавезни			
ЕЦТС: 6			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан пети семестар, а услова за полагање испита нема.			
Циљ предмета Упознавање са најчешћим обољењима коштаног-зглобно-мишићног система и физикалним процедурама у њиховом третману.			
Исход предмета Студент ће бити способан креирати програм физиотерапије самостално за пацијенте из ове групе у складу са препорукама физијатра. Студент ће овладати знањима употребе најпогоднијих уређаја за терапијско дејство (физиотерапијско) код обољења мишићно-скелетног система. Студент ће овладати основним знањима о овим обољењима, њиховим узроцима настанка и развоју.			
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дефиниција и етиологија неуромускуларних обољења, 2. спинална мишићна дистрофија. 3. Фуникуларна мијелома. 4. Миопатије, дистрофије. 5. Прогресивна мишићна дистрофија. 6. Мијастенија гравис, миотонични поремећаји. 7. Кинезитерапија болесника са неуромускуларним обољењима. 8. Рехабилитација пацијената са мишићном дистрофијом. 9. Полинеуропатије. 10. Ортопедска помагала у рехабилитацији неуромускуларних обољења. <i>Практична настава:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Упознавање студентата са појмом неуромускуларних обољења 2. Физиотерапеутска процедура код пацијената са мишићном дистрофијом 3. Физиотерапеутски поступци код дистрофија 4. Физиотерапија код миотоничних поремећаја 5. Физиотерапија код полинеуропатија 			
Литература Основна <ol style="list-style-type: none"> 1. Ковач И. Рехабилитација и физикална терапија болесника са неуромускуларним болестима. ЕДОК-Самобор, 2004. 2. Кантарџић Џ и сарадници: Клиничка неурологија. и.п. "Свјетлост" Сарајево, 2001. 			
Број часова активне наставе: 60 (2+2)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 30	Други облици наставе: 0	
Методe извођења наставе Предавања, вјежбе, семинарски радови и радионице, самостални задаци, консултације и други облици наставе.			

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	5	Писмени испит	20
Практична настава	5	Усмени испит	20
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија			
Назив предмета: БАЛНЕОЛОГИЈА			шифра предмета: 54
Наставник: проф.др.сц Недима Капићић Башић, Хава Башић др.мед			
Статус предмета: обавезни			
ЕЦТС: 4			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан пети семестар а услова за полагање испита нема.			
Циљ предмета Упознавање студената са кориштењем природних агенаса у лијечењу и рехабилитацији обољелх и повријеђених као и здравих особа.			
Исход предмета Студент ће развити и имати знање о његовом дјеловању одређених природних елемената (минералне воде и сл) и њиховој примјени у физиотерапији људског организма. Развит е менаџерске способности управљања банским љечилиштем и функционирања истог. Бити способан осмишљавати програме медицинске рехабилитације и физиотерапије у бањским љечилиштима.			
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дефиниција балнеотерапије, историјски развој бањско – климатских лијечилишта. 2. Дјеловање минералне воде на људски организам. 3. Дјеловање пелоида и његових гасова на организам. 4. СПА модел, као нови тренд у развоју балнеоклиматских лијечилишта. 5. Ефекти различитих врста купки на организам. 6. Угљеноселе и радиоактивне воде. 7. Јодне и гвођовито арсенске воде. 8. Балнеологија и природни лијекови. 9. Таласотерапија. <i>Практична настава:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Упознавање студената са балнеологијом, и њеном важношћу у физиотерапији 2. Начин дјеловања минералне воде на људски организам 3. СПА лијечилишта 4. Упознавање студента са различитим врстама купки, и њихов утицај на организам 5. Балнеологија и природни лијекови 			
Литература Основна <ol style="list-style-type: none"> 1. Бећировић Е. Бањско климатска мјеста и минералне столне воде у БиХ Принт Цом Тузла 2004. 2. Зековић П. Физикална терапија са рехабилитацијом Завод за удџбенике и наставна средства Београд 1996. 			
Број часова активне наставе: 60 (2+2)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 30	Други облици наставе: 0	

Методе извођења наставе

Предавања, вјежбе, семинарски радови и радионице, самостални задаци, консултације и други облици наставе.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	5	Писмени испит	40
Практична настава	5	Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија			
Назив предмета: ЊЕМАЧКИ ЈЕЗИК 1			шифра предмета: 32
Наставник: Небојша Столица, проф.			
Статус предмета: обавезни			
ЕЦТС: 4			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан пети семестар а услова за полагање испита нема.			
Циљ предмета Студенти треба да стекну основна знања из Њемачког језика, савладају основе граматике и кореспонденцију уз кориштење текстова према литератури.			
Исход предмета Успјешним завршетком одслушаног предмета и савладавањем градива, односно, усвајањем модула знања и вјештина планираних наставним програмом за овај предмет студент ће стећи основна знања из Њемачког језика, а који ће по потреби моћи адекватно да примијени у раду.			
Садржај предмета <i>Теоријска и практична настава:</i> 1. Читање 2. Писање 3. Разумијевање 4. Конверзација 5. Граматика			
Литература Основна: 1. Роса-Марија Даллапиазза, Ддуард вон Јан, Тил СцхонхерТанграм а 1/1			
Број часова активне наставе: 60 (2+2)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 30	Други облици наставе: 0	
Методe извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	5	Писмени испит	40
Практична настава	5	Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

VI СЕМЕСТАР

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија	
Назив предмета: РАДНА ТЕРАПИЈА У ПСИХИЈАТРИЈИ	шифра предмета: 55
Наставник: мр.сц. Сениша Ђуричић	
Статус предмета: обавезни	
ЕЦТС: 4	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан шести семестар, а услова за полагање испита нема.	
Циљ предмета Омогућити студентима сазнање о развоју радне терапије, усвојити принципе у процјени и рјешавању проблема. Дати увид у provedбу радне терапије. Упознати студенте са примјеном функционалних ортодских и протетичких помагала.	
Исход предмета Студенти ће бити оспособљени да примјене различите типове радне терапије: дневне активности, мануелне и професионалне активности, креативне технике, одгојне активности, социјалне активности. студенти ће бити оспособљени за надзор активности радне терапије код краниоцеребралних оштећења, неуролошких обољења, психијатријских обољења, хроничних тјелесних дисфункција.	
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> <ol style="list-style-type: none">1. Дијагностика менталних поремећаја.2. Динамска психијатрија.3. Шизофренија.4. Поремећаји расположења.5. Психозе суманутости.6. Анксиозни поремећаји.7. Психофизиолошки поремећаји.8. Поремећаји личности.9. МОПС.10. Болести зависности.11. Лиезон консултативна психијатрија.12. Судска психијатрија.13. Терапија у психијатрији – биолошка терапија. <i>Практична настава:</i> <ol style="list-style-type: none">1. Спровођење функционалног испитивања и процјена функционалног статуса пацијента, што подразумјева успостављање контакта, опсервацију, интервју, процјену психичких функција, тест координације покрета, прикупљање додатних података о пацијенту и његовом стању.2. Кориштење медицинске документације.3. Вођење документације радног терапеута. Израда детаљног плана лијечења са терапијским циљевима у окупационој радној терапији у складу са закључцима и препорукама психијатријског тима.4. Упознавање пацијента са планом рада у окупационој радној терапији. Мотивисање пацијента за обављање техника и активности у окупационој радној терапији. Избор активности или технике у окупационој радној терапији у складу са терапијским циљем, дијагнозом, фазом болести, полом, узрастом и контраиндикацијама.	

5. Спровођење функционалног испитивања и процјена функционалног статуса пацијента, што подразумјева успостављање контакта, опсервацију, интервју, процјену психичких функција, тест координације покрета, прикупљање додатних података о пацијенту и његовом стању.
6. Кориштење медицинске документације.
7. Вођење документације радног терапеута. Израда детаљног плана лијечења са терапијским циљевима у окупационој радној терапији у складу са закључцима и препорукама психијатријског тима.
8. Упознавање пацијента са планом рада у окупационој радној терапији. Мотивисање пацијента за обављање техника и активности у окупационој радној терапији. Избор активности или технике у окупационој радној терапији у складу са терапијским циљем, дијагнозом, фазом болести, полом, узрастом и контраиндикацијама.
9. Индивидуални приступ - примјена одабране технике окупационе радне терапије у раду са одређеним пацијентом (дозирање, прилагођавање или промјена технике).
10. Функционална радна терапија у психијатрији
11. Организовање групних активности у окупационој радној терапији (јутарњи састанци, терапијска заједница, квиз, читање поезије).
12. Организација спортско-рекреативних активности у окупационој радној терапији (шах, домине, разна спортска такмичења, јутарња гимнастика...).
13. Едукација пацијената и њихових породица у структурирању активности свакодневног живота и слободног времена. Технике групног рада које подстичу комуникацију пацијената и олакшавају њихово уклапање у ужу и ширу социјалну средину.
14. Евалуација ефеката окупационе терапије током третмана.

Литература

Основна

1. Марић Ј.: Клиничка психијатрија, Дата статус, Београд, 2005.
2. Вучић Р., Марковић П., Савковић Н.: Клиничка радна терапија - практикум са терапеутским медицинским подсетником, Алтернатива, Београд, 2006.
3. Цроуцх Р., Алерс В.: Оццупатионал Тхерапу ин Псуцхиатру анд Ментал Хеалтх, Вилеу-Блацквелл, New Jersey, 2005.

Број часова активне наставе: 60 (2+3)

Теоријска настава: 30

**Практична настава
(вјежбе): 45**

**Други облици
наставе: 0**

**Остали
часови:**

Методe извођења наставе

Предавања, вјежбе, семинарски радови и радионице, самостални задаци, консултације и други облици наставе.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	5	Писмени испит	40
Практична настава	5	Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија			
Назив предмета: ФИЗИОТЕРАПИЈА У ГЕРИЈАТРИЈИ		шифра предмета: 56	
Наставник: Мр.цц Сеад Чебић, Александра Хаџиавдић др.мед.			
Статус предмета: обавезни			
ЕЦТС: 4			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан шести семестар, а услова за полагање испита нема.			
Циљ предмета Упознавање са специфичним промјенама у старијој животној доби и њиховом третману			
Исход предмета Студент ће бити у стању примјењивати методе физиотерапије, кинезитерапије и других физиотерапеутских метода у геријатрији. Овладати ће знањима о основним људским потребама у геријатрији. Бити способан планирати активности и физиотерапију особа треће животне доби.			
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Биолошке промјене у геријатрији, промјене на органским системима у трећем животном добу. 2. Промјене на кожи, нервном систему и чулима. 3. Промјене на кардиоваскуларном, респираторном, хематолошком и имуном систему. 4. Промјене на дигестивном, уrogenиталном и ендокрином систему. 5. Специфичност обољења у геријатрији. 6. Геропрофилактика, превенција настанка обољења, у овом животном добу. 7. Принципи функционалне рехабилитације. 8. Специјалне индикације рехабилитације у геријатрији. 9. Мождани удар, поремећај свјести. 10. Паркинсонизам и епилепсија. 11. Поремећај хода, равнотеже, пад у геријатрији. 12. Реуматске болести у геријатрији. <i>Практична настава:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Упознавање студента са физиотерапеутским процедурама у геријатрији 2. План физиотерапије за пацијенте у трећој животној доби 3. Евалуација плана физиотерапеутских процедура 4. Специјална рехабилитација у геријатрији 			
Литература Основна <ol style="list-style-type: none"> 1. Гаврановић М. Геријатрија. Универзитетска књига, Сарајево.2007. 2. Авдић Д. Пад у трећој животној доби. Универзитетска књига Сарајево, 2004. 			
Број часова активне наставе: 60 (2+2)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 30	Други облици наставе: 0	

Методе извођења наставе

Предавања, вјежбе, семинарски радови и радионице, самостални задаци, консултације и други облици наставе.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	5	Усмени испит	40
Практична настава	5		
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија	
Назив предмета: ПРОТЕТИКА И ОРТОТИКА	шифра предмета: 57
Наставник: проф. др.сц. Никола Гаврић	
Статус предмета: обавезни	
ЕЦТС: 3	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан шести семестер, а услова за полагање испита нема.	
Циљ предмета је упознати студенте с различитим врстама ортопедских помагала и њиховом примјеном у процесу рехабилитације као темпоралним помагала или са трајном примјеном ради побољшања изгубљене локомоторног система или надокнадом изгубљеног уда, с посебним акцентом на радно-терапеутски ангажман.	
Исход предмета Студенти су након одслушаног предмета оспособљени за рехабилитациони програм у циљу функционалног оспособљавања пацијента након ампутације. Поред тока студенти ће бити оспособљени за укључивање у израду акционих планова за здравствено усмјерену физичку активност људи са ортопедским помагалима на различитим нивоима друштвене заједнице ради унапређења здравственог стања.	
Садржај предмета	
<i>Теоријска настава:</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 5. Ортопедска помагала. Протетика и ортотика; Историјски развој помагала, подјела и називи, епидемиологија и начела тимског и интердисциплинарног рада у подручју ортопедских помагала, принципи прескрипције и апликације помагала, основни принципи и технологија израде протеза, ортоза и других помагала. 6. Протетика и ортотика у интегралној рехабилитацији, адаптације у стамбеној средини и у окружењу особа с инвалидитетом, спортске активности особа с хендикепом. 7. Врсте ампутација и компликације на батаљку, биомеханика нормалног хода и хода с протезом, протетика горњих и доњих удова (врсте протеза, припрема за протетичку његу и апликација помагала), рехабилитација особа са ампутацијама горњих и доњих удова, ортозе трупа и удова, помагала за кретање (штапови, ходалице и инвалидска колица), ортопедске ципеле и улошци, електронска помагала, помагала у активностима свакодневног живљења. 8. Примјена помагала, ортоза, адаптивних, заштитних, потпорних средстава и опреме, примјена адаптивне опреме: помагала: штаке, штапови, ходалице, колица, статичке и динамичке удлаге; примјена ортотичке опреме: удлаге, траке, улошци; заштитна опрема: траке, заштитни повоји, јастуци; примјена потпорне опреме: потпорни повези, компресивни завоји, корзети, оватници, еластични завој. 	
<i>Практична настава:</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 5. Упознавање студента са ортопедским помагалима. 6. Улога физиотерапеута у протетици и ортотици у интегралној рехабилитацији 7. Врсте ампутација, и израда протеза 8. Примјена помагала 	

Литература Основна: 1. Јелић М. Ортопедска помагала (у књизи Пећина, М. Ортопедија). Загреб 1996.			
Број часова активне наставе: 30 (2+2)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 30	Други облици наставе: 0	
Методe извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања		Писмени испит	40
Практична настава			
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	20		

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија		
Назив: ЗАВРШНИ РАД		шифра: 36
Наставници који могу бити ментори:		
Статус предмета: обавезан		
ЕЦТС: 10		
Услов: одслушана настава и положени испити предвиђени планом и програмом студија, обављена стручна пракса.		
Циљеви завршног рада: Радећи завршни рад студент се оспособљава да учествује у истраживачком раду, да се упознаје са методологијом истраживања у области здравствене његе, да се оспособи да обрађује податке из документације и шире, да адекватно презентује резултате, доноси закључке у области коју истражује, и на основу тога валоризује свој рад, предлаже мјере и унапређује област сестринства.		
Исходи завршног рада: Оспособљавање студената да индивидуално и тимски учествују у свим облицима истраживачког рада у области физиотерапије и радне терапије.		
Садржај: Завршни рад представља истраживачки рад студента у коме се он упознаје са методологијом истраживања у области здравствене његе. Завршни рад се ради из стучно апликативних предмета и односи се на истраживања у области здравствене његе на свим нивоима здравствене заштите (примарни, секундарни и терцијарни) и на свим нивоима имплементације здравствене његе (у области превентиве, лијечења, рехабилитација болесника). Истраживања се спроводе у области функција и компетенција медицинара здравствене његе. Након обављеног истраживања студент припрема завршни рад у форми која садржи слиједећа поглавља: увод, циљеви, метод истраживања, резултати, дискусија. закључак, предлог мјера и литература.		
Методe извођења: Студент самостално и по свом афинитету бира тему завршног рада (из области стручно апликативних предмета) и одговарајућег ментора који му помаже у изради завршног рада. Наставно вијеће усваја списак тема за израду завршних радова. У припремним разговорима са наставником ментором, студент дефинише тему свог истраживања, договара се око дизајна истраживања и добија упутства за прибављање неопходне литературе. Потом, у сарадњи са ментором изводи истраживање, сакупља резултате и статистички их обрађује. У завршном дјелу рада, код израде закључака, консултује се са ментором. На крају студент усмено брани завршни рад пред трочланом комисијом. Комисија за одбрану завршног рада састоји се од три члана – наставника, од којих је ментор рада обавезан члан комисије.		
Број часова активне наставе:		Остали часови:
Теоријска настава:	Практична настава (вјежбе):	
		Други облици наставе:
Методe извођења наставе		
Менторски рад		
Оцјена знања (максимални број поена 100)		

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија			
Назив предмета: ЕРГОНОМИЈА И МЕДИЦИНА РАДА			шифра предмета: 58
Наставник: мр.сц Биљана Ђукић			
Статус предмета: изборни			
ЕЦТС: 1			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан шести семестар, а услова за полагање испита нема.			
Циљ предмета: Упознати студент са основама савремене ергономије и примјенама у индустрији, у здравству и рехабилитацији. Студент треба да усвоји и научи основне принципе у раду са особама умањених психофизичких особина, да може дати основни тренинг за основне животне потребе.			
Исходи предмета: Оспособљавање студената да индивидуално и тимски учествују у примјени-коришћењу савремених ергометријских уређаја.			
Садржај предмета			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Основе савремене ергономије. 2. Ергономија у здравству и рехабилитацији. 3. Учење И професионални тренинг у рехабилитацији. 4. Професионална оријентација И професионална селекција. 5. Теорија мотивације. 6. Начин мотивирања радника. 7. Модел стреса на послу. 8. Стратегије превенције стреса.. ергономско прилагођавање радног мјеста. 9. Физичка околина. 10. Тимски рад. 			
Литература			
Основна:			
1. Миков И. Ергономија. Нови Сад. 2004			
Број часова активне наставе: 30 (2+0)			Остали часови:
Теоријска настава: 45	Практична настава (вјежбе):	Други облици наставе: 0	
Методe извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	10	Писмени испит	40
Практична настава		Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија			
Назив предмета: СТАТИСТИЧКЕ МЕТОДЕ У ЗДРАВСТВУ			шифра предмета: 38
Наставник: доц.др.сц. Витомир Слијепчевић			
Статус предмета: изборни			
ЕЦТС: 1			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан шести семестар, а услова за полагање испита нема.			
Циљ предмета Упознавање студената са основни алатима за статистичку обраду података, у сврху доласка до нових сазнања или провођења истраживања и писања научно истраживачких радова			
Исход предмета Након завршеног предавања студент ће бити у могућности да обрађив податке, табеларно, помоћу графикана, да их изражавају у процентима, те да врше статистичку обраду истих, помоћу статистичких алата.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Увод у статистичке методе, појам и дефиниција 2. Дескриптивна статистика 3. Аналитичка статистика 4. Статистичка анализа 5. Теоријска статистика 6. Основе репрезентативног метода 7. Испитивање разлике 8. Испитивање паралелизма			
Литература Основна: 1. Јаношевић С. Лотлић Р. Медицинска статистика. Универзитет у Београду Медицински факултет. 2014 године 2. Маринковић Ј. Лотлић Р. Јаношевић С. Статистика за истраживаче у области медицинских наука. Београд. 2012.			
Број часова активне наставе: 30 (2+0)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе):	Други облици наставе:0	
Методe извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	10	Писмени испит	40
Практична настава		Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Физиотерапија и радна терапија			
Назив: СТРУЧНА ПРАКСА 3			шифра: 59
Наставник: мр.сц. Јасминка Аличехајић			
Статус: обавезан			
ЕЦТС: 4			
Услов: Услов за праксу је уписан шести семестар, а услов за полагање испита је обављање стручне праксе у наставним базама и вођење дневника рада.			
Циљ стручне праксе: Особобљавање студента за самосталан рад у струци, унапређење способности студента за успјешну примену стручних и научних сазнања и метода у практичним ситуацијама уз допринос интензивнијем повезивању теорије и праксе. Стицање информација и искуства која ће помоћи у даљем професионалном усмјерењу размјена знања и искуства између студента истих образовних профила.			
Исход стручне праксе: Студент самостално обавља рад у струци користећи усвојена знања и вјештине. Знања и способности које је студент добио проучавањем теорије, већином у одвојеним гранама медицине, примењује у пракси. Упознавање послодаваца са будућим потенцијалним сарадницима као повратно дејство контакта са професионалном праксом, добија се подстицај за овладавање струком и мотивисаност да се након завршетка студија обављају слични послови у пракси.			
Садржај стручне праксе: Наставне базе у којима се одвија стручна пракса су: установе секундарне и терциалне здравствене заштите, стационарне установе, и рехабилитациони центри, а гдје се студентуи упознају са физиотерапијом код кардиолошких и пулмолошких пацијената, физиотерапијом код реуматолошких пацијента, физиотерапијом код неуролошких пацијената. У наставним базама студент ће кроз стручну праксу да евалуира стечена знања и на основу критичког размишљања и етичких одлука да донесе исправан суд о својој професији и себи лично, а све кроз пружање физиотерапијских процедура и третмана.			
Број часова активне наставе:			Остали часови: (стручна пракса) 210 сати
Теоријска настава: 0	Практична настава (вјежбе):0	Други облици наставе: 0	
Методе извођења наставе Стручна пракса се реализује по програму (садржају) стручне праксе у одговарајућој здравственој установи и то директним ангажовањем студента, уз одговарајући стручни надзор. У току обављања праксе студент води дневник у који уписује дневне активности као и детаљан опис послова на којима је био ангажован.			
Описна оцјена знања :			

По завршетку стручне праксе, студент предаје наставнику задуженом за реализацију стручне праксе дневник са описом активности које је обављао током трајања стручне праксе. Описна оцјена знања је незадовољава, задовољава, добра, врло добра и одлична. Изводи се из дневника а на основу сљедећих вјештина:

- редовност, креативност и самосталност у вођењу разговора, интервјуа и здравствено васпитног рада, способност самосталног планирања, организације и припреме терапијских и рехабилитационих процедура и праћење истих,
- редовност, самосталност у препознавању знакова и симптома основне болести и адекватно пружање помоћи.
- редовност, самосталност у континуитраном мониторингу, о редовност, самосталност и креативност рада у оквиру важећих стандарда физиотерапије.
- редовност, самосталност и креативност у правилном вођењу документације

Наставник својим потписом у индексу верификује да је студент успјешно обавио стручну праксу што омогућује студенту да упише наредну годину студија.